

OKTOBER 1992

**DE VERENIGING
VAN
DORPSBELANGEN
HOLWERD**

KONTAKTBLAD VOOR HOLWERD EN OMGEVING

REDAKTIONEEL

Het vervelende van een september-/oktobernummer is dat er niet zo heel veel valt te melden over het dorp. In de zomer ligt het verenigingsleven stil, zo ook het bestuur van dorpsbelang. Bijna stil althans. Met één oog blijven wij waakzaam natuurlijk.

Zo hebben we regelmatig een kijkje genomen op de vernieuwde camping en tot te-vredenheid kunnen vaststellen dat deze regelmatig vol stond. Een enorme aanwinst voor het dorp. In het winternummer krijgt u een gedetailleerd verslag van de directie van de camping.

Over de speeltuin willen we kort zijn. Nadat we via de media pressie hebben gezet op de gemeente kwam er alsnog een geldbedrag vrij dat komende winter gebruikt zal worden om de zaak op te knappen. Ditmaal zullen we het meer in eigen hand houden nadat eerdere afspraken, gemaakt met de gemeente, niet werden nagekomen.

We hebben goede hoop dat de zaak nu eindelijk eens kan worden afgemaakt. Het college van burgemeester en wethouders dat ons dorp op 7 oktober a.s. met een bezoek zal vereren (volgens hun zeggen althans) kan het zich niet permitteren weg te gaan zonder dat deze zaak tot een goed einde is gebracht.

Twee jaar geleden stonden we ook met hen in de speeltuin en dachten we dat de zaak beklonken was. Hoe onnozel van ons.

Op het bouwterrein van de Fonteinstraat naderen de eerste nieuwe huizen hun voltooiing, zo dit al niet gebeurd is. Er wordt een aanvang genomen met

het verleggen van de weg en het geheel krijgt enige allure. Een goede zaak. Het braakliggende stuk grond was ook geen verfraaiing van het dorp.

Profilering: Hoe verstandig is het voor een dorp om zich te profileren middels de media. Van Ternaard heeft u de afgelopen zomer veel gehoord. M.n. de stichting "het Groene Hart" heeft een uitstekende PR-afdeling, aangevuld door de ondernemersvereniging. Soms waren er meer berichten dan activiteiten maar toch... het is een manier om je in de picture te krijgen, hetgeen altijd sporen nalaat die profijtelijk kunnen zijn in de zin van nieuwe inwoners, meer toeristen. Holwerd laat zich duidelijk minder zien in de landelijke of regionale pers. Misschien is dit wel valse bescheidenheid, want er gebeurt weldegelijk iets. Misschien heeft u hierover ideeën.

Met smart zitten we dus hier te wachten op een ondernemersvereniging waarvoor de voorbereidingen al wel in volle gang zijn? Actieve ondernemers die geïnteresseerd zijn in het dorp Holwerd en zich hiervoor willen inzetten. Club 2000 of zoiets. Tenminste 2000 inwoners in het gelijknamige jaar moet toch mogelijk zijn.

Hoe het zit met de verkoop van huurwoningen aan bewoners is niet duidelijk. In het ene dorp wel, in het andere niet. Wel in de ene straat, niet in de andere. Wat is het beleid hierachter en... is er wel een beleid?

Op de vergadering van de federatie van dorpsbelangen in januari van dit jaar sprak de woningbouwcorporatie over een toezegging met een beleid te komen en dit mede te delen aan de besturen van dorpsbelang, tot op heden is dit niet gebeurd. Hiervan is melding gemaakt in de hoop dat we spoedig een beleid krijgen voorgeschoteld. In oktober wordt er weer gesproken met de woningbouw boys and girls.

Het college van B & W komt dus zoals gemeld bij ons langs om de 'knelpunten' zo die er zijn, met ons door te nemen. Nu is er veel voor verbetering vatbaar maar dat zijn 'kleine' zaken die we ook wel gedurende het jaar met de ambtenaren kunnen gelyen. Het gaat dus om "grote" zaken.

Eén zo'n zaak is de parkeerchaos in de kern van het dorp. Bij tijd en wijle is het hier een zootje en dat probleem wordt ook wel onderkend. Het probleem is, wat hier aan te doen. Ruimte voor parkeren is eenvoudigweg niet voorhanden.

Het zou een mogelijkheid kunnen zijn om parkeerruimte te creëren tussen de Koningstraat en de Pollewei. Hier ligt een fraai drollenveldje met een aantal parkeerplaatsen. Er is echter geen doorgang naar de Pollewei en dus worden de parkeerhavens niet veel gebruikt. Ook lijkt het ons niet geschikt dat er veel meer verkeer komt door de Radiostraat en de Klokstraat. Een inrit vanaf de Polleweg, daar waar nu de bushalte staat, lijkt ons veel gunstiger. Hier de parkeerplaatsen en verder lopen naar de winkels. Nu is lopen voor het winkelende publiek een vies woord maar het zou wel een oplossing zijn. De te overbruggen afstand is te verwaarlozen. We zullen met de gemeente hierover van gedachten wisselen.

Het denderende bus- en vrachtverkeer door het dorp blijft een hot item, ook al lijkt het enigszins te zijn doodgebloed. Asfalteren lijkt de beste oplossing. In Ee is dit ook gebeurd en de mensen aldaar zijn in één klap van de problemen verlost.

Het grote punt tegen is altijd of zoiets fraai staat. Klinkers in het dorp hebben tot nu toe de voorkeur. Wat elders kan, kan hier ook. Bespreken dus.

Wanneer worden we nu eindelijk eens verlost van die tractoren met aanhangers die zonodig door het dorp moeten rijden omdat men meent dat dit een kortere route is. De overlast is enorm, het is ronduit gevaarlijk voor fietsers en het slaat nergens op. Vaak moet men lang wachten op andere weggebruikers en het tijdverlies is vaak groot. We hebben een prachtige rondweg waar geen tijdverlies optreedt! We hebben geen kern voor dergelijk verkeer.

Leer dit nu toch eens!

ONTSPANNINGSMIDDAGEN/-AVONDEN VERZORGINGSHUIS "NIJHOF"

7 okt.	Bingo	's middags 14.30 uur
20 okt.	'Pro Rege' uit Holwerd "In skot fan in muoike"	's avonds 19.30 uur
3 nov.	'Ons genoeg' uit Harlingen Mondorgelclub	's middags 14.30 uur
10 nov.	Verkoopmiddag gemaakte artikelen van de bewoners, o.a. draaiend rad	's middags 14.00 - 16.00 uur
8 dec.	Declamatrice mevr. R. Jellema "Roljende Weagen"	's middags 14.30 uur
23 dec.	Kerstmiddag verzorgd door de gezamenlijke vrouwenverenigingen	's middags 14.30 uur

Ieder is van harte welkom op deze middagen/avonden.

De direktie.

Heeft u vervoer nodig, de fam. Dijkstra staat altijd klaar voor vervoer, tel. 1377.

MUZIEKVERENIGING "CRESCENDO" - HOLWERD

sekretaris: Jan de Haan, Ljouwerterdyk 23, 9151 HA Holwerd, tel. 05197-2409

Hierbij weer wat informatie van het bestuur van Muziekvereniging Crescendo

... De drumband van Crescendo zit te springen om nieuwe leden, om hun gelederen te komen versterken. Jeugdleden, seniorenleden en ook oud-leden zijn van harte

welkom. Zij zullen een prima begeleiding krijgen van instrukteur Peter Dijkstra uit Leeuwarden.

Belangstellenden kunnen gerust eens langskomen om eens 'n kijkje te nemen op een repetitie-avond in de sporthal "de Ynset", elke maandagavond vanaf 19.30 uur.

Ook kunnen zij dan eens proberen te spelen op één van de instrumenten.

Voor nadere informatie kan men terecht bij de bestuursleden van de drumband:

Frans Ouwerkerk (tel. 1528) en Henk Willemsen (tel. 1410).

... Het traditioneel **koffiekonsert**, verzorgd door het korps van Crescendo o.l.v. dirigent Douwe Veenstra, wordt dit jaar weer gehouden op **zondagmorgen 29 november** in het Amelander Veerhuis, aanvang 11.00 uur.

Het korps is op dit moment weer druk bezig om een leuk en gevarieerd programma in te studeren. U bent van harte welkom.

... Alvast onder de aandacht wordt gebracht het **voorjaarskonsert**, dat elk jaar in de sporthal 'de Ynset' wordt georganiseerd door de drumband en het korps van Crescendo. In 1993 zal dit konsert worden gehouden op **zaterdag 3 april**.

Deze keer is er gekozen voor een wat andere opzet. Na het spelen van drumband en korps is er gelegenheid te dansen en te luisteren natuurlijk, op muziek van het gerenommeerd New Orleans Jazz-orkest de "Salutation Jazzband", afkomstig uit de provincie Drenthe. De sporthal zal voor deze gelegenheid ook leuk en gezellig worden aangekleed.

Nadere berichten zullen volgen!

OLYMPISCHE KINDERDAG 1992

Ook deze zomervakantie hadden de Oranjeveer. "de Sound" en Dorpsbelang weer iets voor de jeugd van de basisscholen georganiseerd. Dit jaar geen huttdorp, maar een Olympische dag, waarbij het Bed en Breakfast in "De Sound" natuurlijk niet ontbrak.

Op woensdag 19 augustus was het dan zover.

Zeventig kinderen hadden zich vooraf opgegeven en waren om half tien present bij "de Sound". Er werd begonnen met het indelen van de groepen. Iedere groep bestond uit tien kinderen van verschillende leeftijden.

De eerste opdracht was het bedenken van een naam met een symbool voor de eigen groep en dit symbool moest op een meegebracht t-shirt worden getekend en op een groot stuk behang. Er werd heel wat 'gedacht en verzonnen' en er volgden hele discussies over wat de naam en hoe de vlag zou worden, maar het resultaat was prachtig.

Na de droge kelen met limonade gesmeerd te hebben werden de kinderen gesminkt met het symbool van hun groep. De gezichten werden steeds kleuriger en ondertussen waren andere kinderen begonnen met het oefenen van de spelletjes.

Om twaalf uur ging iedereen naar huis om wat te eten en zich op te laden voor de spelletjes.

Om half twee was iedereen weer aanwezig en begon met het presenteren van de groepen en het showen van de t-shirts.

groep 1	7-up club	met leider Tjibbe v.d. Hoek
groep 2	Fryslân	met leidster Alma Offenber
groep 3	Mexico	met leidster Anneke v.d. Ploeg
groep 4	Flodder America	met leidster Tineke Veldema
groep 5	Appelland	met leidster Saapke Visser
groep 6	Spokenland	met leidster Pieteke v.d. Meij
groep 7	Olympische spelen	met leidster Alie Patrouille

Ondertussen moest er ook nog geposeerd worden voor een foto in de Dockumer Courant, wat nogal wat voeten in aarde had omdat iedereen met z'n hoofd maar ook met de vlag op de foto wou. Maar zoals u wellicht in de krant gezien heeft, de foto was goed geslaagd! Hierna begon het Olympische Spel.

De jongste kinderen brachten via een parcours emmertjes water over. De middelste groep kinderen brachten dit water terug, maar wel lopend op grote ski's en met twee emmertjes water aan een stok.

Hierna ging de hele groep in een lange rij staan, de jongste mocht een doornatte spons aangeven, de volgende moest de spons doorgooien, maar als die spons viel, dan moest hij terug naar het begin. Ging het goed dan moest de achterste in de rij de spons over een hoog stuk zwart plastic gooien. Achter dit plastic stond iemand die de spons moest vangen en in een emmer uitknijpen. Het 'gevangen' water werd gemeten en in punten uitgedrukt.

Om drie uur werd begonnen met de speurtocht. De tocht was uitgezet d.m.v. oogjes die of naar links of naar rechts keken en de kunst was om deze goed te volgen. Zo nu en dan moest er een vraag worden beantwoord of een opdracht worden uitgevoerd. Ook moesten er letters verzameld worden waaruit een woord moest komen.

Bij Klaske werd er een ijsje gegeten.

Terug in "de Sound" werd er druk gepuzzeld met de letters en alle groepen vonden het woord: "Zomerspelen Holwerd".

Terwijl de kinderen genoten van de patat, werden de punten geteld:

De uitslag was als volgt:

1	Mexico	11,9 punten
2	Olympische Spelen	10 punten
3	Fryslân	8 punten
4	7-up club	7,8 punten
5	Flodder	7,4 punten
6	Spokenland	6,9 punten
7	Appelland	6,8 punten

Alle kinderen kregen een vaantje en de winnaars kwamen op een erepodium.

Om zes uur gingen de kinderen naar huis, de jongsten om thuis te slapen, maar een dertigtal oudere kinderen hadden zich voor de Bed en Breakfast opgegeven en kwamen bekapt met slaapzakken, luchtbedden en toiletartikelen terug in "de Sound".

Om acht uur begon de avondwandeling naar de Zeedijk, waar één van de begeleiders, verhit van de ballonnendans, een verkoelende duik in een sloot nam. Ondertussen werden er in de keuken van "de Sound" stapels brood gesmeerd.

Bij terugkomst in "de Sound" wachten er chips en limonade en vermaakten de kinderen zich met "Achterwerk in de kast" wat op video werd vastgelegd.

Er volgde een disco, waarna de luchtbedden en slaapmatjes werden uitgerold. Na heel wat gepas, gepomp en gepuf kon iedereen z'n bed opzoeken en lekker liggend de film "Herbie" kijken. Na een paar uurtjes slaap was er 's ochtens brood en thee waarna de kinderen naar huis gingen.

We willen alle vrijwilligers die meegewerkt hebben nog bedanken voor hun inzet. Alleen zou het volgend jaar leuk zijn als de kinderen wat meer toeschouwers konden verwachten. Kinderen die geen vaantje hebben gekregen kunnen dit alsnog ophalen bij Akke Kamstra, de Morgenzon 3.

OLYMPISCHE KINDERDAG

In de zomervakantie was er voor de Holwerder jeugd een olympische kinderdag.

's Morgens gingen we eerst in groepen verdelen, daarna hebben we op onze meegenomen t-shirts getekend. Ook hebben we geoefend voor de spelletjes die we 's middags zouden gaan doen. Om twaalf uur ging iedereen naar huis om even te eten.

Om half twee was iedereen er weer en toen begonnen we met de echte spelletjes. Daarna deden we een leuke speurtocht. Waarbij we bij Klaske een lekker ijsje kregen! Toen we weer in "the Sound" aangekomen waren kregen we patat.

Om ongeveer zes uur ging iedereen weer naar huis om te eten.

Die avond zijn we nog met een grote groep halverwege de pier geweest. Daar hebben we een leuke ballonnendans gedaan. Bij het opblazen van de ballonnen knapten er erg veel. Sytze was in de sloot gesprongen.

Toen we weer in "the Sound" aankwamen kregen we chips.

Ook hebben we nog een stukje van de film HURBY gezien.

We hebben ook nog even een leuke disco gehad. Eindelijk lag iedereen!!

Om ongeveer half drie 's nachts sliepen we pas.

De volgende morgen was iedereen om half acht al weer wakker.

Toen kregen we boterhammen en thee.

Toen we alle luchtbedden en slaapzakken weer opgeruimd hadden gingen we weer terug naar huis, de olympische kinderdag was nu dan afgelopen.

We hebben het erg leuk gehad.

Theodora Kamstra & Joan Glazema.

JAARPROGRAMMA 1992 - 1993**VAN DE BOND VAN PLATTELANDSVROUWEN AFD. DONGERADEEL-WEST**

do. 10 sept.	14.00 uur	Theemiddag in Ternaard
ma. 21 sept.	20.00 uur	Thema: Vrouw en Recht, in Hantum
wo. 14 okt.	14.00 uur	Spelletjes middag, in Holwerd
do. 19 nov.	14.00 uur	Reisverslag met dia's over Thailand, in Holwerd
vr. 11 dec.	20.00 uur	Kerstviering, in Brantgum
di. 12 jan.	14.00 uur	Jaarvergadering, in Ternaard
??	??	Een ééndagsbestuur zorgt voor een verrassing in ??
di. 9 maart	20.00 uur	It Fryske Gea, in Hantum
ma. 5 april	20.00 uur	'Friese Paarden', door dhr. P. de Boer uit Giekerk in Brantgum

Het cursusprogramma ziet er als volgt uit:

Kook- en bakcursus	Literatuur (Fries en Nederlands)
Frans	Doe-avond
Blokfluit	Cursus creatief wonen

Wilt u lid worden of wenst u meer informatie dan kunt u zich wenden tot het bestuur. Ook als gast bent u altijd van harte welkom.

Het bestuur:	J. de Groot-Hofman	05197-1411
	D. Boersma-Sanders	05190-94807
	A. Dijkstra-Olivier	05197-1303
	F. Miedema-Anema	05198-1562
	E. Velink-Ganzinga	05198-1206

AKTIE "50-KM" THERMOMETER

Ieder jaar worden in onze gemeente diverse ongevallen geregistreerd. De oorzaak van veel ongevallen is te snel rijden. Automobilisten maken zich op grote schaal schuldig aan het overtreden van de maximum-snelheid.

De gemeente heeft te kennen gegeven iets te ondernemen en wel in de vorm van een aktie "50 km-Thermometer".

Deze aktie wordt gehouden vanaf 19 september tot eind oktober 1992. Gedurende deze periode zullen regelmatig snelheidskontrôles worden uitgevoerd.

Middels aangebrachte "thermoborden" wordt wekelijks aangegeven in hoeverre er een daling van het aantal snelheidsovertreders valt waar te nemen.

De hoofddoelstelling luidt: Het bevorderen van de verkeersveiligheid door verlaging van het aantal snelheidsovertreders. Tal van instanties zullen hierbij betrokken zijn, waaronder politie, Veilig Verkeer Nederland, de vereniging bescherming voetgangers en Rijkswaterstaat Friesland. **Holwerders, laten wij zorgen dat bovenstaande akties in de toekomst niet nodig hoeven te zijn!**

GYMNASTIEKVERENIGING "CHARIETTO"

De gymnastiekvereniging "Chariëtto" is in de sporthal 'de Ynset' te Holwerd weer begonnen met het nieuwe seizoen. De tijden zien er als volgt uit:

Dinsdags:

18.30 - 19.30 uur	Jazz
19.30 - 20.30 uur	Callanetics/Aerobics
20.30 - 21.30 uur	Callanetics/Aerobics

Woensdags:

9.00 - 10.00 uur	Huisvrouwengymnastiek
14.30 - 15.15 uur	Kleutergymnastiek
15.15 - 16.15 uur	Jongens/meisjes 6 t/m 8 jaar
16.15 - 17.15 uur	Jongens/meisjes 9 t/m 12 jaar
17.15 - 18.45 uur	Keurgroep
18.45 - 19.45 uur	Asp. dames
19.45 - 20.45 uur	Dames

Kom gerust eens langs om te zien wat er wordt gedaan op de lessen.

Het Bestuur.

Inlichtingen:

H. v.d. Mey, tel. 1751 en/of A. v.d. Ploeg, tel. 2252.

PLAYBACKSHOW

Op vrijdag 13 november organiseert Henks Platenbar wederom z'n Playbackshow met na afloop nog een uurtje disco.

Na het grandioze succes van vorig jaar in "it Sintrum" doen wij het dit jaar nog mooier en nog groter, maar daar is de hulp van de Jeugdige Holwerders bij nodig. Er zijn weer mooie herinneringen te verdienen voor alle deelnemers en weer geldprijzen voor de beste vier: 1e prijs f 50,-, 2e prijs f 40,-, 3e prijs f 30,- en 4e prijs f 25,-.

Wij hopen dat veel jeugd tussen de 8 en plm. 18 jaar zich opgeven voor deze Playbackshow.

Verdere inlichtingen en opgave kan bij:

Henks platenbar, Visweg 18, Holwerd, tel. 05197-2079.

P.S. Ook op **9 oktober** heeft Henk weer een **feestavond** in "it Sintrum", met de welbekende zanger Rommy, met Marc en Dave (bekend van het TROS Schlager-festival) en het welbekende dans- en stemmingsorkest "de Vrijbuiters".

Kaarten voor deze artiestenavond zijn verkrijgbaar bij Henk en Maaïke. Het wordt een hele gezellig avond, dus kom ook.

PEUTERSPEELZAAL

Na 16 jaar van tijdelijke huisvesting is het nieuwe gebouw van de peuterspeelzaal 23 september j.l. geopend. De heer Walda, wethouder van Onderwijs en Welzijn opende het gebouw d.m.v. onthulling van het nieuwe naambord, waarna de genodigden het nieuwe gebouw konden bekijken en koffie konden drinken.

De kinderen, allen verkleed, namen intussen plaats op een boerewagen, die getrokken door een paard, een rondrit door Holwerd maakt ter gelegenheid van het 15-jarig bestaan van de peuterspeelzaal, vorig jaar.

De boerewagen, bemand door Jan Hamstra uit Blija, werd voorafgegaan door het draaiorgel "Insulinde". Na de rondrit was er voor de kinderen limonade en een slagroomsoesje en volgde een poppenkastvoorstelling. Aan het eind van de morgen werden ze nog getraakteerd op patat en dit was dan tevens de afsluiting van een drukke en gezellige avond.

's Avonds was er nog open huis voor iedereen die het nieuwe gebouw wilde bekijken. Aan het eind van de avond waren de vrijwilligers nog uitgenodigd voor een hapje en een drankje, waarmee de officiële opening van het nieuwe gebouw een feit was.

DATA OUD PAPIER

De Bazuin - iedere 2e zaterdag van de maand

De Tsjelke - zaterdag 7 okt., 28 nov., 2 jan. en 27 febr.

ONTHULLING VAN DE GEDENKSTEEN,

ter nagedachtenis van de omgekomen bemanningsleden van de "Wellington HE 346" d.d. 24 juni 1992.

's Middags om 2 uur werden de genodigden, waaronder een afvaardiging van Dorpsbelang Holwerd, op het stadhuis in Dokkum ontvangen en verwelkomd. Na een inleidende toespraak door de burgemeester gingen de genodigden per bus naar de bewuste plek.

Hier werd de steen onthuld door squadronleader J.W. Wright.

Ds. P. Beintema hield een herdenkingsrede, gevolgd door een trompetsolo van The Last Post. Al met al een indrukwekkende ceremonie.

Bij terugkeer in Dokkum volgden nog enkele toespraken door verschillende mensen o.a. van de R.A.A.F en de R.A.F.

Hierna konden de genodigden nog op een ongedwongen manier nog even napraten met o.a. ouders en familie van de betreffende bemanningsleden.

Zonder verder namen te noemen, was het geheel goed georganiseerd.

Bij deze nog een laatste opmerking:

De leerlingen van de twee basisscholen hebben de gedenksteen geadopteerd en zullen het in de toekomst onderhouden. Het gemeentebestuur zal hiervoor financiële middelen beschikbaar stellen.

AAN DE VERGETELHEID ONTRUKT

**Verslag over de opsporing van de vermiste "Wellington HE346"
geschreven door C.R. Field**

Zonder een enkel spoor

Holwerd omstreeks 2.30 uur de vroege ochtend van 26 juni 1943. Enkele nog wakker zijnde inwoners van Holwerd en omliggende dorpen waren getuige van het slot van het drama dat zich boven hun hoofd had afgespeeld.

Het vliegtuig was aankomen vliegen vanuit het zuidoosten, eerst hadden zij een lichtje waargenomen, dat steeds groter en feller werd naarmate het naderde. Al gauw hoorde men ook het geluid van motoren, het was niet het regelmatige gebrom van vliegtuigmotoren waaraan zij gewend waren, dit klonk anders, het was een gierend geluid en het klonk zeer onregelmatig met nu en dan een klap als een van de motoren oversloeg.

De machine vloog nu boven hun hoofd en duidelijk waren de vlammen te zien die achter het zwarte silhouet van het vliegtuig als serpentes uitwaaierden.

Het vloog verder richting de kust, passeerde de zeedijk en vervolgde zijn weg over de waddenzee. Het was alreeds een eind uit de kust, toen het plotseling keerde en weer richting dijk begon te vliegen. Tijdens het overvliegen van het verlaten land tussen Holwerd en de dijk moest de piloot een plek hebben gezien om een noodlanding te forceren en keerde daarom weer terug.

Het toestel brandde nu hevig en het vuur moest de munitie-magazijnen hebben bereikt omdat knetterend lichtspoor munitie van alle kanten van het vliegtuig wegschoot. Bijna was de dijk bereikt toen het toestel plotseling op zijn neus ging staan en aan zijn laatste reis naar de aarde begon.

Het vuur moet een belangrijk onderdeel van de besturing hebben aangetast waardoor de piloot alle controle over de machine verloor.

De toeschouwers voelden een lichte trilling onder hun voeten toen het vliegtuig contact had gemaakt met de aarde. De afwezigheid van een explosie van vuur en de zware klap van de inslag kon alleen betekenen dat het toestel neer was gekomen in de waddenzee vlak achter de dijk en dat de laatste als een geluidsbarriere moest hebben gediend.

Alles werd weer stil en het leek alsof er niets gebeurd was. Kort daarna gingen de toeschouwers weer naar binnen, zich afvragend wat voor vliegtuig het geweest kon zijn en nieuwsgierig naar het lot van de inzittenden.

De volgende ochtend gingen enkele nieuwsgierigen op weg naar de zeedijk om te zien of het wrak zichtbaar was. De zeedijk naderend zag men dat de dijk op een bepaalde plaats was bedekt met opgeworpen slijk en modder, dit was een indicatie waar het vliegtuig moest zijn neergekomen.

Op deze plek aangekomen zagen de bezoekers dat de Duitsers alreeds daar aanwezig waren en de omgeving aan een grondig onderzoek onderwierpen.

Behalve enkele glinsterende fragmenten aluminium die hier over de dijk waren verspreid kon niets enige aanwijzing geven dat hier een vliegtuig was neergestort. Het toestel was geheel in het waterige slijk en modder verdwenen.

Zonder een enkel spoor

Alleen de vage omtrek van een krater op 15 meter uit de voet van de dijk gaf aan waar het ongelukkige toestel en bemanning hun laatste rustplaats hadden gevonden. De krater was reeds gevuld met modder en water, toch kon men de afmeting nog bepalen, men schatte het op ongeveer 30 bij 24 meter.

Het was bijna niet te geloven dat dit vliegtuig bijna zonder een enkel spoor achter te laten in zijn geheel was verdwenen. Van de bemanning werd alleen een onderbeen teruggevonden door een inwoner van Brantgum. Deze lugubere vondst werd door hem en zijn verloofde begraven aan de voet van de dijk omdat de Duitsers zo als het leek er totaal geen belangstelling voor hadden. Daar er niets te bergen viel door de Duitsers, verdwenen zij al spoedig van het toneel. Omdat zij nogal mysterieus hadden opgetreden veronderstelden de toeschouwers dat het een Duits vliegtuig was geweest. Met deze veronderstelling gingen de toeschouwers weer op weg naar huis. De oorlog ging verder, er zouden nog honderden van deze drama's opgevoerd worden, voordat de oorlogsgoden tevreden waren en aan de vijandelikheden een eind zou komen.

Er werd nog maanden na dit voorval gespeculeerd over de identiteit van dit onfortuinlijke vliegtuig, maar in die moeilijke jaren had men wel wat anders aan hun hoofd, waardoor dit geval al snel werd vergeten.

De eerste poging

Kort na de oorlog was er een groot tekort aan allerlei zaken, zo ook aan aluminium, dat om die reden dan ook kostbaar was, vandaar dat enkele inwoners van Holwerd die zich dit geval nog konden herinneren, het plan opzetten om het vliegtuig te bergen.

Deze poging vond plaats in 1950 en stond onder toezicht van de heren Batsma en Van der Plank, agenten van politie van de Gemeente die destijds nog West-Dongeradeel heette. De poging moest worden opgegeven omdat het vliegtuig te diep bleek te liggen. Het enige dat naar boven gebracht kon worden waren enkele botten, een vliegenierskap, een sigarettেকoker en enkele stukgeslagen delen van een motor.

Het duurde tot diep in de jaren zeventig voordat er weer een poging werd ondernomen.

Waarschijnlijk door de toen nog moeilijke toegankelijkheid van de crash-plaats en tevens door de grote diepte waarop het vliegtuig lag, bleef het voor de autoriteiten van destijds niet mogelijk om de juiste identiteit van vliegtuig en bemanning te achterhalen.

De tweede poging

We nemen vervolgens een sprong in de tijd en belanden in het jaar 1977.

Gedurende dit jaar werd ter hoogte van Holwerd de zeedijk op hoogte gebracht en tevens verzaaid t.b.v. de Deltawerken.

Op deze hoogte aangekomen ontdekten enkele arbeiders tijdens hun werkzaamheden de resten van een vliegtuig. Zij maakten de juiste veronderstelling dat deze resten eens toe hadden behoord aan een oorlogsvliegtuig en dat de kans bestond dat zij ook te maken konden krijgen met explosieven. De werkzaamheden werden direct gestaakt tot de komst van enkele experts van de KLU. Spoedig verschenen deze experts ten tonele, dit waren de heren G. Zwanenburg, toenmalige bergingsofficier en adjudant Boelen van de luchtmachtbasis Leeuwarden.

Doormiddel van de al aanwezige draglines van de aannemer begon men direct met een poging het toestel te bergen. Er werd een diepte van zeven meter bereikt doch behalve enkele kleine brokstukken kon de hoofdmassa van het vliegtuig niet worden bereikt. Geschat werd dat deze massa op een diepte moest liggen van tien tot twaalf meter, dus geheel onbereikbaar voor de graafmachines. De gevonden brokstukjes werden grondig onderzocht, doch men kon slechts constateren dat men met een "Wellington" te maken had die ter plekke moest zijn verongelukt in de zomer van 1943. De juiste identiteit kon echter niet worden vastgesteld.

Er werden ook enkele beenderen van een der bemanningsleden gevonden die later werden begraven op 17-11-78 op het Canadese Oorlogskerkhof te Groesbeek vlakbij Nijmegen. Op de grafsteen kwam te staan "Onbekende vlieger van de RAF".

De stukjes werden afgevoerd, het gat weer gedicht, waarna de werkzaamheden aan de dijk weer werden hervat.

Wederom zonk de ware identiteit van het vliegtuig en de bemanning terug in de vergetelheid en naar men aannam voorgoed, temeer omdat een eventuele volgende bergingspoging onmogelijk was geworden doordat het nieuwe dijktaalud over de crashplaats kwam te liggen.

Op het goede spoor gezet

Wederom namen wij een sprong in de tijd, ditmaal belanden wij in de maand februari van het jaar 1988.

Geheel bij toeval vernamen mijn vriend Johan de Boer uit Minnertsga en ikzelf de geschiedenis van de mysterieuze crash naast de dijk.

Omdat dit geval ons zeer intrigeerde besloten wij ons in deze te gaan verdiepen.

Allereerst namen wij contact op met de zoon van een veehouder genaamd Itsardie uit Holwerd. Deze jongeman was destijds aanwezig geweest bij de bergingspoging in 1977. Hij overhandigde mij een kranteknipstel van de LC waarin een artikel was gewijd aan deze poging, er stond echter niets in dit artikel dat ons op weg kon helpen.

Hij begeleidde ons tevens naar de crashplaats bij de zeedijk.

Theorie

Allereerst had ik een theorie bedacht, dat later zijn vruchten af zou werpen. Deze theorie was als volgt:

Tijdens de beide bergingspogingen kon het bijna niet anders dan dat er ongezien kleine, voor een identificatie belangrijke onderdeeljes, van diep naar boven waren gekomen, die vervolgens door alle werkzaamheden door de vrachtwagens en graafmachines waren verspreid en derhalve nog onontdekt en ondiep rond de crashplaats begraven lagen.

Ik achtte het niet denkbeeldig dat er iets gevonden kon worden waarop het serienummer van het vliegtuig stond of misschien wel een persoonlijk eigendom met daarop de initialen van de vlieger.

Tot dusver uiteraard 'Wishful thinking', om deze theorie om te zetten in de praktijk betekende dat er een gebied moest worden afgezocht van 600 meter in het vierkant, bij deze gedachte zonk de moed ons eerlijk gezegd in de schoenen.

Op het topje van de dijk staande, en uitkijkende over dit gebied, gelegen in het prachtige wijdse buitendijks land, begrepen wij dat er een wonder moest gebeuren, desalniettemin besloten wij de uitdaging aan te gaan.

We wisten op dat moment (gelukkig) niet dat deze onderneming ons bijna vier jaren vrije tijd zou kosten eer wij resultaat zouden boeken.

Wordt vervolgd.

HUISARTS

Dokter Maltha, spreekuur volgens afspraak, tel. 1301, Stationsweg 25

GROENE KRUIS - WIJKVERPLEGING

Spreekuur dagelijks tussen 13.00 en 14.00 uur, tel. wijkgebouw 1295.
Uitleen verpleegartikelen: dagelijks tussen 17.00 en 17.30 uur.

FYSIOTHERAPIE

J.R. Moorman, praktijkadres: Bloemsteeg 6 (ingang âld Pollewei), tel. 2478/1876.

HUISARTSENLABORATORIUM

Plaats: Groene Kruisgebouw, tijd: woensdagmorgen 8.30 - 8.45 uur.

TANDARTS

Mw. van der Woude, Beyertstraat 101, tel. 2300.

BESTUUR

J.R. Moorman, Miedweg 1	tel. 1876
D. Bergema, Pollewei 2	tel. 1423
Sonja de Jong, Voorstraat 19	tel. 1326
Akke Kamstra, de Morgenzon 3	tel. 2363
Klaas v.d. Wal, Beyertstraat 35	tel. 1753
Tineke Kuipers, Stationsweg 43	tel. 1809
Henk de Vries, Bosma's Plein 2	tel. 2259

INLEVEREN KOPIJ

De kopij kan worden ingeleverd tot **vrijdag 11 december a.s.** uiterlijk bij Akke Kamstra, de Morgenzon 3, tel. 2363.